

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ

до проєкту рішення виконавчого комітету Хмельницької міської ради «Про затвердження Правил приймання стічних вод до системи централізованого водовідведення міста Хмельника»

Цей аналіз регуляторного впливу розроблений відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» від 11.09.2003 №1160-IV з урахуванням **Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта**, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 №308.

Аналіз визначає правові та організаційні засади реалізації проєкту рішення виконавчого комітету Хмельницької міської ради «Про затвердження Правил приймання стічних вод до системи централізованого водовідведення міста Хмельника».

1. Визначення проблеми

На сьогодні у місті Хмельник відсутній локальний нормативний акт, який би регулював порядок приймання стічних вод до системи централізованого водовідведення.

До системи централізованого водовідведення міста надходять стічні води від населення, установ, організацій та підприємств (далі — споживачі). Якість та режим скидання таких стічних вод повинні відповідати встановленим вимогам.

Порушення споживачами режиму та якості скидання стічних вод до каналізаційної мережі призводить до:

- порушення роботи каналізаційних мереж та очисних споруд;
- виникнення аварійних ситуацій;
- збільшення витрат на експлуатацію системи водовідведення;
- негативного впливу на навколишнє природне середовище.

Скидання стічних вод з підвищеним вмістом нафтопродуктів, жирів, поверхнево-активних речовин, сульфатів, сульфідів та інших забруднюючих речовин призводить до:

- руйнування трубопроводів;
- порушення роботи каналізаційних насосних станцій;
- зниження ефективності біологічного очищення стічних вод.

Відсутність місцевих правил приймання стічних вод ускладнює контроль за якістю стічних вод, що скидаються до системи централізованого водовідведення.

Прийняття **Правил приймання стічних вод до системи централізованого водовідведення міста Хмельника** дозволить врегулювати зазначені питання та забезпечити стабільну роботу системи водовідведення.

Основні групи, на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	Покращення екологічної ситуації, зменшення забруднення навколишнього середовища, поліпшення санітарного стану.	---

Держава	Удосконалення державного регулювання шляхом встановлення єдиних вимог щодо провадження господарської діяльності зі скидання стічної води до системи централізованого водовідведення міста Хмільника. Поліпшення якості життя за рахунок зменшення наслідків забруднення навколишнього середовища на здоров'я населення.	---
Суб'єкти господарювання	Правилами встановлюється вичерпний перелік взаємних прав та обов'язків суб'єктів господарювання, які надають послуги з централізованого водовідведення та суб'єктів господарювання (незалежно від форм власності), які скидають стічні води до системи централізованого водовідведення міста Хмільника.	---

Ринковий механізм – це механізм взаємозв'язку і взаємодії основних елементів ринку: попиту, пропозиції, ціни, конкуренції та основних економічних законів ринку. Враховуючи, що питання затвердження Правил приймання стічних вод до системи централізованого водовідведення міста Хмільника не залежить від зазначених вище елементів ринку, дана проблема не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів.

Також враховуючи, що діючими регуляторними актами на території Хмільницької міської територіальної громади не затверджені Правила приймання стічних вод до системи централізованого водовідведення міста Хмільника, дана проблема не може бути розв'язана за допомогою діючих регуляторних актів.

2. Цілі державного регулювання

Основними цілями регулювання є:

- забезпечення безаварійної роботи системи водовідведення;
- запобігання надходженню до каналізаційної мережі забруднених стічних вод;
- забезпечення ефективної роботи очисних споруд;
- захист навколишнього природного середовища.

3. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

Відмова від запропонованого регулювання, тобто залишення ситуації без змін призведе до порушень у роботі системи централізованого водовідведення, зниження ефективності роботи системи та зниження безпечності її експлуатації і завдання шкоди навколишньому природному середовищу від забруднення скидами стічних вод підприємств в місті Хмільнику.

Прийняття запропонованого регулювання, тобто зміна ситуації призведе до запобігання порушень у роботі систем централізованого водовідведення, підвищення ефективності роботи системи і безпеки її експлуатації та забезпечення охорони навколишнього природного середовища від забруднення скидами стічних вод споживачів.

1. Визначення альтернативних способів.

У ході визначення альтернативних способів досягнення встановлених цілей державного регулювання доцільно розглянути наступні прийнятні:

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1	Ввести в дію запропонований регуляторний акт.
Альтернатива 2	Залишити наявний стан справ без змін.
Альтернатива 3	Внесення змін до Водного Кодексу України, Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, Правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення, затверджених Наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово- комунального господарства України 01.12.2017 № 316, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 15 січня 2018 за № 56/31508, щодо відміни регулювання стосовно організації порядку скиду стічних вод до систем централізованого водовідведення.

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей.

Нижче наведено опис вигод та витрат за кожною альтернативою для сфер інтересів держави, громадян та суб'єктів господарювання.

Оцінка впливу на сферу інтересів держави.

Таблиця 1

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
1	2	3
Альтернатива 1	Введення в дію запропонованого акту забезпечить:	Реалізація проекту

	<ul style="list-style-type: none"> - запобігання порушення технологічного режиму очищення стічних вод внаслідок наднормативного надходження забруднюючих речовин; - безпечну експлуатацію централізованої системи водовідведення в місті Хмільнику; - попередження забруднення водного об'єкту недостатньо очищеними стічними водами 	регуляторного акта не потребує додаткових витрат з державного та/або місцевого бюджету
Альтернатива 2	У разі неприйняття запропонованого нормативно- правового акту вигоди відсутні.	Витрати відсутні
Альтернатива 3	<p>При внесенні змін до чинного законодавства (<u>Водного Кодексу України, Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України</u>), Правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення, затверджених Наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 01.12.2017 № 316, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 15 січня 2018 за № 56/31508, щодо відміни державного регулювання стосовно створення умов щодо організації порядку скиду стічних вод до системи централізованого водовідведення регуляторний акт приймати не потрібно.</p> <p>Вигоди відсутні.</p>	Витрати відсутні

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
1	2	3
Альтернатива 1	<p>Вигодою введення в дію запропонованого регуляторного акту є прозорість та якість для населення умов діяльності виробника та споживачів, покращення екологічного стану міста. Створює єдиний порядок та умови для приймання стічних вод споживачів до системи централізованого водовідведення, за яких не порушується робота комунальних каналізаційних мереж та споруд, покращується безпека їх експлуатації та забезпечується відповідність якості очистки стічних вод вимогам дозволу на спецводокористування, забезпечує єдину процедуру проведення контролю за складом та властивостями стічних вод, що скидаються споживачами до системи централізованого водовідведення, виконання вимірювань показників складу та властивостей проб стічних вод.</p>	Витрати відсутні
Альтернатива 2	<p>Стан справ залишиться без змін. Вигоди відсутні.</p>	<p>Витрати коштів виробника та місцевого бюджету на відновлення технічного стану очисних споруд через неконтрольований скид стічних вод споживачів зі значним перевищенням допустимих концентрацій забруднюючих речовин. Втрата коштів виробника та місцевого бюджету, які можливо спрямувати на заходи щодо поліпшення екологічного стану міських очисних споруд.</p>
Альтернатива 3	Вигоди відсутні.	<p>Непередбачені витрати коштів виробника та місцевого бюджету на запобігання виходу з ладу очисних споруд каналізації і як наслідок, скид неочищеного стоку у р. Південний Буг, що спричинить екологічну катастрофу.</p>

Показник	
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць на момент підготовки регуляторного акту	319 (217 юросіб малого бізнесу та 102 ФОП)

Таблиця 4

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
1	2	3
Альтернатива 1	<p>Вигодою введення в дію запропонованого регуляторного акту є запобігання порушенням у роботі систем централізованого водовідведення, підвищення ефективності роботи системи і безпеки її експлуатації та забезпечення охорони навколишнього природного середовища від забруднення скидами стічних вод підприємств та житлового сектору. Правилами регулюються відносини між виробником і споживачами, а також дотримання та виконання нормативів водовідведення по кількості і якості стічних вод, прийнятих від споживачів у систему.</p> <p>Вигодою введення в дію запропонованого регуляторного акту є можливість користуватися врегульованим єдиним для всіх споживачів та прозорим механізмом контролю за якістю та кількістю стічних вод споживачів, що скидаються в міську каналізаційну мережу.</p>	<p>1. Прийняття регуляторного акту не потребує додаткових витрат з бюджету</p> <p>2. Витрати за скид стічних вод з понаднормативними забрудненнями згідно «<u>Порядку визначення розміру плати, що справляється за понаднормативні скиди стічних вод до системи централізованого водовідведення</u>», цього регуляторного акту та визначаються для кожного випадку окремо. Тобто відповідно до вищевикладеного порядку, розмір плати, що сплачуватимуть суб'єкти господарювання, за скид понаднормативно забруднених стічних вод буде залежати від об'єму стічних вод та перевищення допустимих концентрацій забруднюючих речовин.</p>

Альтернатива 2	Вигоди відсутні	Витрати відсутні
Альтернатива 3	Вигоди відсутні	Витрати відсутні

Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва.

Таблиця 5

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, тис. грн.
1	2
Альтернатива 1	<p>1. Прийняття регуляторного акта не потребує додаткових витрат з бюджету</p> <p>2. Витрати за скид стічних вод з понаднормативними забрудненнями згідно <u>«Порядку визначення розміру плати, що справляється за понаднормативні скиди стічних вод до системи централізованого водовідведення»</u> та проекту регуляторного акту. Розмір плати, що сплачуватимуть суб'єкти господарювання, за скид понаднормативно забруднених стічних вод є диференційованим, буде залежати від об'єму стічних вод та перевищення допустимих концентрацій забруднюючих речовин.</p>
Альтернатива 2	-
Альтернатива 3	-

4. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

У ході визначення альтернативних способів досягнення встановлених цілей розглянуто наступні питання:

- 1) ввести в дію запропонований регуляторний акт;
- 2) залишити наявний стан справ без змін;
- 3) відміни державного регулювання стосовно:
 - забезпечення охорони навколишнього природного середовища від забруднення скидами стічних вод;
 - впровадження ефективного контролю щодо скиду стічних вод до системи централізованого водовідведення.

Вартість балів визначається за чотирибальною системою оцінки ступеня досягнення визначених цілей, де:

«4» – цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті повною мірою (проблема більше існувати не буде);

«3» – цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті майже повною мірою (усі важливі аспекти проблеми існувати не будуть);

«2» – цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті частково (проблема значно зменшиться, деякі важливі та критичні аспекти проблеми залишаться невирішеними);

«1» – цілі прийняття регуляторного акт, які не можуть бути досягнуті (проблема продовжує існувати).

Таблиця 6

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за 4-бальною системою)	Коментарі щодо присвоєння відповідного балу
1	2	3
Альтернатива 1	4	Цілі прийняття регуляторного акту, які можуть бути досягнуті повною мірою. Прийняття регуляторного акта надасть можливість: <ul style="list-style-type: none"> - забезпечення єдиного порядку проведення контролю за складом та властивостями стічних вод, що скидаються споживачами до системи централізованого водовідведення. - приведення у відповідність з діючим законодавством місцевих Правил приймання стічних вод до системи централізованого водовідведення міста Хмельника. - визначення умови приймання стічних вод споживачів до системи централізованого водовідведення, за яких не порушується робота каналізаційних мереж та споруд. - створення чітких умов для контролю у даній сфері діяльності. - забезпечення утримання території в місті Хмельнику у належному санітарному стані. - забезпечення охорони навколишнього природного середовища від забруднення скидами стічних вод споживачів

Альтернатива 2	1	Цілі прийняття регуляторного акта не можуть бути досягнуті, проблема існуватиме через відсутність вимог та ефективного контролю за споживачами які здійснюють скидання стічних вод з перевищеними показниками забруднюючих речовин і порушують технічну спроможність очисних біологічних споруд провести ефективне видалення забруднень з доведенням їх до таких, які не шкодять навколишньому природному середовищу. Місцеві Правила приймання стічних вод не будуть приведені у відповідність до чинного законодавства.
Альтернатива 3	1	Цілі прийняття регуляторного акта не можуть бути досягнуті у зв'язку з відсутністю підстав його прийняття на законодавчому рівні.

Таблиця 7

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
1	2	3	4
Альтернатива 1	<p><i>Вигодою введення в дію запропонованого регуляторного акта</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - забезпечення єдиних вимог для проведення контролю за якістю стічних вод, що скидаються споживачами до системи централізованого водовідведення. - забезпечення належного санітарного стану території міста. - забезпечення охорони навколишнього природного середовища від забруднення скидами стічних вод споживачів. 	<p>Витрати суб'єктів господарювання, пов'язані лише з виконанням договірних зобов'язань щодо <u>визначення розміру плати, що справляється за понаднормативні скиди стічних вод до системи централізованого водовідведення.</u></p>	<p>Прийняття даного регуляторного акта дасть можливість користуватися врегульованим, єдиним, зрозумілим для всіх, прозорим порядком контролю за складом та властивостями стічних вод, що скидаються споживачами до системи централізованого водовідведення, приведення у відповідність з діючим законодавством місцевих Правил приймання стічних вод до системи централізованого водовідведення міста, - визначення умови приймання стічних вод споживачів до системи централізованого водовідведення, за яких не порушується робота каналізаційних мереж та споруд.</p>
Альтернатива 2	–	–	Альтернатива 2 не вирішує поставлених цілей
Альтернатива 3	–	–	Альтернатива 3 не вирішує поставлених цілей

Таблиця 8

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1	<p>Перевагою обраної альтернативи є нормативно-правове врегулювання даного питання на місцевому рівні, можливість користуватися врегульованими правилами приймання стічних вод до системи централізованого водовідведення.</p> <p>Прийняття цього регуляторного акту дає максимальну можливість дотримання норм чинного законодавства з охорони навколишнього середовища.</p> <p>Саме такий спосіб дозволить досягнути поставлених цілей належним чином.</p>	<p>На дію даного регуляторного акта може негативно вплинути загальна економічна криза, що може призвести до зменшення кількості суб'єктів господарювання, бажаючих здійснювати підприємницьку діяльність, в тому числі пов'язану зі скидом стічних вод в міську каналізаційну мережу.</p>
Альтернатива 2	<p>Залишення ситуації, що склалась, без змін, не забезпечить досягнення поставленої цілі.</p> <p><i>Отже, така альтернатива є неприйнятною.</i></p>	X
Альтернатива 3	<p>При внесенні змін до чинного законодавства цілі прийняття регуляторного акту не можуть бути досягнуті у зв'язку з відсутністю підстав його прийняття на законодавчому рівні.</p> <p><i>Отже, така альтернатива є неприйнятною.</i></p>	X

5. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

На підставі проведення вище аналізу регуляторного впливу найбільш оптимальним способом досягнення встановлення цілей є Альтернатива 1, тобто для розв'язання проблеми пропонується прийняти запропонований регуляторний акт.

Цілями державного регулювання для даного проекту регуляторного акта є:

- забезпечення безаварійної роботи системи водовідведення;
- запобігання надходженню до каналізаційної мережі забруднених стічних вод;
- забезпечення ефективної роботи очисних споруд;
- захист навколишнього природного середовища.

Розв'язання проблеми, визначеної в розділі I даного аналізу регуляторного впливу, досягається шляхом затвердження проекту рішення виконавчого комітету Хмельницької міської ради «Про затвердження Правил приймання стічних вод до системи централізованого водовідведення міста Хмельника».

Впровадження цього регуляторного акта передбачає здійснення органом місцевого самоврядування певних організаційних заходів на виконання та у відповідності до вимог законодавства України про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності.

Враховуючи вищезазначене, ступінь ефективності обраного механізму та заходів досягнення цілей державного регулювання оцінено, як високий.

6. Оцінка виконання вимог регуляторного акту залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Для впровадження вимог цього регуляторного акта не потрібно додаткових витрат з бюджету. Здійснення планових заходів з державного нагляду (контролю) вже віднесено до компетенції відповідних органів державної влади. Введення в дію регуляторного акта не потребує збільшення штату державних службовців та додаткового створення нових комунальних служб чи підприємств.

7. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Обмеження строку дії акту немає.

Структура запропонованого проекту рішення розроблена з урахуванням можливості доповнення або внесення змін до нього у разі внесення змін до чинного законодавства України.

8. Визначення показників результативності дії регуляторного акту

Кількісні показники будуть зазначатися розробником при здійсненні відстеження результативності дії регуляторного акту, які будуть надаватися відповідно до порядку контролю за скидом стічних вод до систем централізованого водовідведення, визначеному Правилами приймання стічних вод до системи централізованого водовідведення міста Хмельника.

Кількісними показниками результативності дії регуляторного акту є:

- кількість систематичних обстежень та здійснених лабораторних контролів щодо дотримання величин ДК забруднюючих речовин у стічних водах споживачів при водовідведенні у міську каналізаційну мережу міста Хмельника відповідно до Правил приймання стічних вод до системи централізованого водовідведення міста Хмельника;

- кількість пред'явлених споживачам претензій та позовів при виявленні порушень в частині наднормативного та понадлімітного скиду забруднюючих речовин у систему централізованого водовідведення міста Хмільника.

Якісними показниками результативності дії регуляторного акту є:

- забезпечення охорони навколишнього природного середовища від забруднення скидами стічних вод споживачів;

- рівень поінформованості суб'єктів господарювання з основними положеннями акту.

9. Визначення заходів, з допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акту.

У разі прийняття регуляторного акту послідовно здійснюватиметься відстеження його результативності згідно зі статтею 10 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» та Методикою відстеження результативності регуляторного акту, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308.

Метод проведення відстеження результативності – статистичний. Відстеження результативності здійснюватиметься на підставі статистичних даних.

Додаток
до Аналізу регуляторного впливу
до проєкту рішення виконавчого комітету
Хмельницької міської ради
«Про затвердження Правил приймання стічних вод
до системи централізованого водовідведення
міста Хмельника»

М-Тест (мікротест) впливу регуляторного акта

Консультації щодо визначення впливу запропонованого регулювання на суб'єктів малого підприємництва та визначення детального переліку процедур, виконання яких необхідно для дотримання вимог регулювання, проведено розробником протягом січня-березня 2026 р.

№ п/п	Вид консультації (публічні консультації прямі (круглі столи, наради, робочі зустрічі тощо), інтернет-консультації прямі (інтернет-форуми, соціальні мережі тощо), запити (до підприємців, експертів, науковців тощо)	Кількість учасників консультацій, осіб	Основні результати консультацій (опис)
1	Опитування суб'єктів господарювання в ході робочих зустрічей.	15	Надано пропозиції стосовно додержання рівня встановлених допустимих концентрацій забруднюючих речовин, необхідності виконання робіт по забезпеченню пропускнув здатності мереж централізованого водовідведення, будівництва локальних очисних споруд та їх своєчасного обслуговування та постійного моніторингу якості стічних вод з метою забезпечення дотримання встановлених концентрацій для подальшого сталого функціонування очисних споруд каналізації
2	робочі наради	5	Обговорення проєкту регуляторного акта

1. Загальна інформація

Проєкт: Правила приймання стічних вод до системи централізованого водовідведення міста Хмельника.

Кількість СМП, на які поширюється дія регуляторного акта: 319 (217 юросіб малого бізнесу та 102 ФОП).

2. Одноразові витрати для СМП

- Облаштування контрольних колодязів: $319 \times 30\,000$ грн = 9 570 000 грн.
- Локальні очисні споруди (ЛОС) для окремих підприємств (приблизно 10% СМП = 32 підприємства): $32 \times 5\,000$ грн = 160 000 грн.

Разом одноразові витрати: 9 730 000 грн.

3. Щорічні витрати для СМП

Регулярні лабораторні проби проводяться не всіма СМП, а лише за потреби. Використане припущення: 20% СМП (64 підприємства).

- Вартість одного аналізу: 4 949,74 грн.
- Частота: 3–4 рази на рік (усереднено — 3,5).

Розрахунок: $4\,949,74 \times 3,5 \times 64 = 1\,108\,741,76$ грн/рік.

- Обслуговування ЛОС: відсутнє.
- Плата за понаднормативні скиди: може виникати лише у разі порушення нормативів, не є систематичною щорічною витратою.

Разом щорічні витрати: 1 108 741,76 грн.

4. Вигоди для бізнесу

- Зменшення аварійності та технічних збоїв у мережах водовідведення.
- Стабільніші та прогнозовані послуги водовідведення.
- Менше ризиків штрафів завдяки чітким правилам і прозорим вимогам.
- Підвищення екологічної безпеки.

5. Висновок

Регуляторний акт створює одноразове навантаження на бізнес, однак щорічні витрати є помірними. Вигоди у вигляді більшої стабільності, зменшення аварій та штрафних ризиків виправдовують впровадження правил.

Начальник Управління
житлово-комунального господарства
та комунальної власності
Хмельницької міської ради

Інна ЛИТВИНЕНКО